

UPRAWNIENIA I KWALIFIKACJE ZAWODOWE ABSOLWENTÓW WGGiOŚ

Absolwenci kierunków studiów **Górnictwo i Geologia, Geofizyka oraz Inżynieria Środowiska** po uzyskaniu tytułu zawodowego *magister inżynier* (tj. po ukończeniu studiów II stopnia) mogą starać się o stwierdzenie specjalistycznych uprawnień zawodowych nadawanych przez

Ministra Środowiska

w zakresie wykonywania, dozorowania i kierowania pracami geologicznymi, co reguluje *Prawo geologiczne i górnicze: Rozdz. 1. Kwalifikacje w zakresie geologii - art. 50.1.*

Uprawnienia w odpowiedniej kategorii dotyczą:

- **kategoria I** – poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów;
- **kategoria II** – poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin objętych własnością górnictw, z wyjątkiem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, wód leczniczych, wód termalnych i solanek, a także poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej;
- **kategoria III** – poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej;
- **kategoria IV** – poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód podziemnych, w tym wód leczniczych, wód termalnych i solanek, określanie warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym: wykonywaniem odwodnień w celu wydobywania kopalin, włączaniem wód do górotworu, wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi, wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów, składowaniem odpadów na powierzchni, poszukiwaniem i rozpoznawaniem kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, podziemnym składowaniem dwutlenku węgla, ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych oraz wykonywanie i dokumentowanie prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi, a także projektowanie i wykonywanie otworów obserwacyjnych;
- **kategoria V** – poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód podziemnych, z wyjątkiem wód leczniczych, wód termalnych i solanek, określanie warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym: wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi, wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów, składowaniem odpadów na powierzchni, ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, oraz wykonywanie i dokumentowanie prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi, a także projektowanie i wykonywanie otworów obserwacyjnych;

- **kategoria VI** – określanie warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby: zagospodarowania przestrzennego, posadawiania obiektów budowlanych, w tym posadawiania obiektów budowlanych zakładów górniczych i budownictwa wodnego, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów, składowania odpadów na powierzchni, poszukiwania i rozpoznawania kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, a także podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- **kategoria VII** – określanie warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby: zagospodarowania przestrzennego, posadawiania obiektów budowlanych, z wyjątkiem posadawiania obiektów budowlanych zakładów górniczych oraz budownictwa wodnego;
- **kategoria VIII** – wykonywanie prac kartografii geologicznej wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych prac, z wyjątkiem map sporządzanych w ramach pozostałych kategorii kwalifikacji;
- **kategoria IX** – kierowanie i wykonywanie w terenie badań sejsmicznych i geofizyki wiertniczej, także przy użyciu środków strzałowych, wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych badań;

Wymogi odnośnie kwalifikacji na poszczególne uprawnienia reguluje *Rozporządzenie Ministra Środowiska z 30 marca 2016 r. w sprawie kwalifikacji w zakresie geologii (Dz.U. 2016 poz. 425)*. O uprawnienia danej kategorii mogą odpowiednio ubiegać się absolwenci studiów II stopnia kierunków *Górnictwo i Geologia* oraz *Inżynieria Środowiska*:

- kategoria **I** – absolwenci specjalności *Geologia naftowa*
- kategorie **II i III** - absolwenci specjalności *Geologia górnicza* oraz *Geologia i prospekcja złóż*
- kategorie **IV i V**- absolwenci specjalności *Hydrogeologia i geologia inżynierska* oraz *Hydrogeologia stosowana i geotechnika*
- kategoria **VI i VII** – absolwenci specjalności *Geologia inżynierska i geotechnika* oraz *Hydrogeologia i geologia inżynierska*
- kategoria **VIII** – absolwenci specjalności *Kartografia geologiczna*
- kategoria **IX** – absolwenci specjalności *Geofizyka stosowana*

Absolwenci kierunku GiG ale w specjalności innej niż obejmuje kategoria, o której uprawnienia zamierzają wnioskować, muszą ukończyć co najmniej dwusemestralne studia podyplomowe z zakresu wnioskowanej kategorii, w celu uzupełnienia specjalistycznej wiedzy i umiejętności.

Uprawnienia nadaje Minister Środowiska po zdaniu egzaminu o stwierdzenie kwalifikacji geologicznych danej kategorii, przed Komisją Egzaminacyjną w siedzibie Ministerstwa Środowiska.

Warunkiem przystąpienia do egzaminu o stwierdzenie posiadania kwalifikacji w zawodzie geolog –

- w kategorii **I-VII** jest odbycie dwuletniej praktyki zawodowej przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych odpowiednich dla

danej kategorii prac geologicznych, w tym trzymiesięcznej praktyki przy wykonywaniu dozoru prac geologicznych lub kierowaniu w terenie robotami górniczymi w zakresie dotyczącym wnioskowanej kategorii. W przypadku poszczególnych kategorii wymaga się w szczególności:

- kategoria I – udział w sporządzaniu co najmniej dwóch projektów robót geologicznych oraz trzech dokumentacji geologicznych, związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż węglowodorów, w tym co najmniej jednej dokumentacji geologicznej złoża węglowodorów lub dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów
- kategoria II – udział w sporządzaniu co najmniej dwóch projektów robót geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż kopalin objętych własnością górniczą, z wyjątkiem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, wód leczniczych, wód termalnych i solanek, oraz trzech dokumentacji geologicznych złóż kopalin objętych własnością górniczą, z wyjątkiem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, wód leczniczych, wód termalnych i solanek
- kategoria III – udział w sporządzaniu co najmniej dwóch projektów robót geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej oraz pięciu dokumentacji geologicznych złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej
- kategoria IV – udział w sporządzaniu co najmniej trzech projektów robót geologicznych oraz siedmiu dokumentacji hydrogeologicznych lub dokumentacji sporządzanych w przypadku wykonywania prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi albo wykonywania otworów obserwacyjnych, w tym co najmniej dwóch projektów robót geologicznych oraz czterech dokumentacji hydrogeologicznych związanych z ustalaniem zasobów oraz właściwości wód leczniczych, wód termalnych lub solanek lub określaniem warunków hydrogeologicznych
- kategoria V – udział w sporządzaniu co najmniej trzech projektów robót geologicznych oraz siedmiu dokumentacji hydrogeologicznych lub dokumentacji sporządzanych w przypadku wykonywania prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi albo wykonywania otworów obserwacyjnych
- kategoria VI – udział w sporządzaniu co najmniej trzech projektów robót geologicznych oraz siedmiu dokumentacji geologiczno-inżynierskich sporządzanych w celu określenia warunków geologiczno-inżynierskich, w tym co najmniej dwóch projektów robót geologicznych oraz czterech dokumentacji geologiczno-inżynierskich związanych z określaniem warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby: posadawiania obiektów budowlanych zakładów górniczych lub budownictwa wodnego, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, składowania odpadów na powierzchni lub podziemnego składowania dwutlenku węgla
- kategoria VII – udział w sporządzaniu co najmniej trzech projektów robót geologicznych oraz siedmiu dokumentacji geologiczno-inżynierskich sporządzanych w celu określenia warunków geologiczno-inżynierskich

- w kategorii **VIII** (*Kartografia geologiczna*) jest odbycie dwuletniej praktyki zawodowej przy projektowaniu i dokumentowaniu prac kartografii geologicznej oraz udział w pracach geologicznych przy sporządzaniu co najmniej trzech map geologicznych w skali nie mniejszej niż 1:50 000 lub trzech map osuwisk w skali nie mniejszej niż 1:10 000, z wyjątkiem map sporządzanych w ramach pozostałych kategorii kwalifikacji
- w kategorii **IX** jest odbycie dwuletniej praktyki zawodowej przy projektowaniu i dokumentowaniu badań geofizycznych oraz udział w sporządzeniu trzech projektów oraz pięciu dokumentacji badań sejsmicznych lub co najmniej pięciu dokumentacji geofizyki wiertniczej

Egzamin składa się z dwóch etapów: pisemnego i ustnego. Egzamin pisemny przeprowadzany jest w formie testu umożliwiającego sprawdzenie zakresu i poziomu wiedzy zawodowej wnioskodawcy niezbędnej do wykonywania zawodu, w tym znajomości przepisów prawa w dziedzinie:

- a) prawa geologicznego i górniczego (kat. I – IX),
- b) prawa ochrony środowiska (kat. I - IX),
- c) prawa wodnego (kat. IV i V),
- d) prawa budowlanego (kat. VI i VII),

w zakresie niezbędnym do wykonywania prac geologicznych w odpowiedniej kategorii geologicznej, a także wykazaniu umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy zawodowej.

Absolwenci kierunku studiów **Górnictwo i Geologia** w specjalności **Geologia górnicza** po uzyskaniu tytułu zawodowego *magister inżynier* (tj. po ukończeniu studiów II stopnia) mogą starać się o stwierdzenie specjalistycznych uprawnień zawodowych nadawanych przez

Wyższy Urząd Górniczy (WUG)

w zakresie wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi w zakładach górniczych czyli uprawnień w zawodzie *geologa górniczego*.

Uprawnienia *geologa górniczego* nadaje Prezes WUG po zdaniu egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną WUG. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest odbycie praktyki geologicznej w zakładzie górnicznym w wymiarze co najmniej 2 lat.

W przypadku absolwentów studiów o kierunku *GiG* ale w specjalności innej niż *Geologia górnicza* oraz absolwentów kierunku *Geofizyka*, warunki dopuszczenia do egzaminu są bardziej rygorystyczne, co ilustruje poniższa tabela. Udokumentowanie zaliczenia egzaminów uzupełniających, w szczególności z zakresu geologii górnicznej, może wymagać od tych absolwentów ukończenia Studiów Podyplomowych „Geologia górnicza”, będących w ofercie WGGiOŚ.

**Rozporządzenie w sprawie kwalifikacji w zakresie górnictwa
i ratownictwa górniczego z 2 sierpnia 2016 r.**

Sylwetka i kwalifikacje zawodowe geologa górniczego
(załącznik nr 3)

Zakres studiów	Studia stopnia (system boloński)	Tytuł zawodowy	Okres praktyki geologicznej	Egzaminy uzupełniające z:
geologia górnicza	II	magister inżynier	2	-
geologia lub geofizyka	II	magister, magister inżynier	3	- geologii górnicznej - górnictwa - wiertnictwa
geologia górnicza	I	inżynier	3	-
geologia lub geofizyka	I	licencjat, Inżynier	4	- geologii górnicznej - górnictwa - wiertnictwa

Absolwenci kierunku studiów **Inżynieria Środowiska** w specjalności **Odnawialne Źródła Energii** oraz kierunku studiów **Ekologiczne Źródła Energii** po uzyskaniu tytułu zawodowego *magister inżynier* (tj. po ukończeniu studiów II stopnia) mogą starać się o stwierdzenie specjalistycznych uprawnień nadawanych przez:

1. Urząd Dozoru Technicznego (tzw. Uprawnienia UDT)

Uprawnienia instalatora można uzyskać dla instalacji:

- kotłów i pieców na biomasę
- systemów fotowoltaicznych
- słonecznych systemów grzewczych
- pomp ciepła
- płytkich systemów geotermalnych

W celu uzyskania takich uprawnień należy złożyć wniosek do krakowskiego oddziału UDT, załączając kopię dyplomu i zaświadczenie o niekaralności. Więcej informacji na stronie

http://www.udt.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=816&Itemid=1019

2. Ministra Infrastruktury i Budownictwa w celu wykonywania Świadectw charakterystyki energetycznej budynku

Aby wykonać *audyt energetyczny* obiektów budowlanych nie trzeba posiadać specjalnych uprawnień. Natomiast celem opracowania *Świadectwa charakterystyki energetycznej budynku*, należy zdać egzamin organizowany przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa.

Istnieje także odrębna ścieżka... Absolwenci obu wymienionych kierunków studiów, na podstawie przedstawionego wraz z wnioskiem, suplementu do dyplomu studiów – obejmującego wykaz zrealizowanych i zaliczonych przedmiotów z zakresu m.in. audytu energetycznego, ogrzewnictwa, wentylacji i klimatyzacji, budownictwa i energetyki, mogą uzyskać uprawnienia bez konieczności zdawania egzaminu. Więcej informacji na stronie

<http://mib.gov.pl/2-wpisrejestr.htm>

Absolwenci kierunku **Inżynieria Środowiska** po uzyskaniu tytułu zawodowego *magister inżynier* (tj. po ukończeniu studiów II stopnia) mogą starać się o stwierdzenie specjalistycznych uprawnień nadawanych przez Okręgowe Izby Inżynierów Budownictwa. Dotyczy to ograniczonych swym zakresem uprawnień budowlanych oraz sanitarnych, w tym HVAC. Wymagana jest praktyka w zawodzie po ukończeniu studiów. Więcej informacji na stronie

<https://uprawnieniabudowlane.pl/wymagane-wykształcenie-i-praktyka-zestawienie>

<https://uprawnieniabudowlane.pl/zakres-uprawnien-budowlanych>

Absolwenci kierunku **Turystyka i Rekreacja** po uzyskaniu tytułu zawodowego *magister* (tj. po ukończeniu studiów II stopnia) mogą ubiegać się o stwierdzenie specjalistycznych uprawnień pilota wycieczek. Certyfikat można otrzymać się po zdanym egzaminie przeprowadzanym nieodpłatnie na WGGiOŚ. Warunkiem przystąpienia do egzaminu na pilota wycieczek jest ukończenie I stopnia studiów na kierunku TiR wraz z odbytym pilotażem po Polsce (zajęcia terenowe) i uzyskanie tytułu licencjata oraz ukończenie pilotażu za granicą (zajęcia terenowe) realizowanym na 1 roku studiów II stopnia (magisterskich). Certyfikat nadawany jest przez Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska AGH wraz z Katedrą Geologii Ogólnej i Geoturystyki i uprawnia do pilotażu wycieczek turystycznych w Polsce i za granicą.